

Ông Kadhafi muĩ n Libya trĩ thành trĩ cĩ t cĩ a các nĩĩ c Bĩ c Phi

Nĩ m đĩĩ c quyĩ n hành tĩ i cao tĩ năm mĩ i 27 tuĩ i, đĩ i tá Kadhafi, tĩ ng đóng vai trò mĩ t lãnh tĩ chĩ ng chĩ nghĩa đĩ quĩ c trong mĩ t thĩ i gian dài, nhĩ ng sau sĩ kiĩ n ngày 11/9, đã tĩ ra « cĩ i tà quy chánh ».

Nhĩn vĩ t mà cĩ u Tĩ ng thĩ ng Mĩ Ronald Reagan gĩ i là « Kĩ nguy hiĩ m nhĩ t thĩ giĩ i, con chó đĩ i vùng Cĩ n Đông », tĩ năm 2003 lĩ i đĩ ng vĩ phĩa Washington trong cuĩ c chiĩ n chĩ ng khĩ ng bĩ , và là mĩ t đĩ i tác quan trĩ ng, túi đĩ y đô la tĩ đĩ u lĩ a.

*Ông Kadhafi và cĩ u Tĩ ng thĩ ng Ai Cĩ p Mubarak tĩ i Dinh Tĩ ng thĩ ng ĩ Cairo, tháng 2/ 2011.
Reuters*

Hĩ u hĩ t các nhĩ t báo lĩ n xuĩ t bĩ n tĩ i Paris hôm nay đĩ u dành trang nhĩ t cho viĩ c đàn áp đĩ m máu ngĩĩ i biĩ u tình tĩ i Libya.

Ṭ Le Monde ra ṭ chị u hôm qua đã cḥ y ṭ a « Ṇ i đ̣ y ̣ Libya ḅ tṛ n áp đ̣ m máu ». Nḥ t báo cánh ṭ Libération ṭ cáo « Tàn sát ̣ Libya » và nḥ n xét, đ̣ i tá Kadhafi ̣ đ̣ ng cùng, đã pḥ n ̣ ng ṃ t các ḥ t ṣ c tàn ḅ o tṛ c làn sóng pḥ n đ̣ i đang đ̣ y lên kḥ p ṇ c. « Kadhafi cḥ ng ḷ i dân ṭ c mình » - nḥ t báo c̣ ng ṣ n L'Humanité pḥ n ṇ .

France Soir lên án « C̣ n diên đ̣ m máu c̣ a nhà đ̣ c tài » và nḥ n đ̣ nh cho dù ḅ tṛ n áp đ̣ đ̣ i, ông Kadhafi ṿ n không tḥ cḥ n ḷ i cụ c ṇ i đ̣ y c̣ a dân chúng. Ṭ báo cánh ḥ u Le Figaro cḥ y ṭ a « Libya ḷ a và máu c̣ a ông Kadhafi ».

Nḥ t báo công giáo La Croix phân tích « Các ṃ m ṃ ng c̣ a cụ c ṇ i đ̣ y », còn ṭ báo kinh ṭ La Tribune quan tâm đ̣ n các ḥ u qụ ṿ ṃ t kinh ṭ ṿ i hàng ṭ a trên trang nḥ t « Ḥ n lọ n ̣ Libya : Giá đ̣ u ḷ a tăng cao, cḥ ng khoán ṣ t giá ». Le Parisien thì nḥ n ṃ nh đ̣ n « Ḅ n ṃ i ṃ t năm cḥ đ̣ đ̣ c tài » và đ̣ t câu ḥ i, lị u đây có pḥ i là ṣ ḅ c phát cụ i cùng c̣ a ṃ t nhà đ̣ c tài đã tị m ṿ ṭ năm 1969 ?

Dành đ̣ n 6 trang báo kḥ ḷ n cho tình hình ṭ i Libya, nḥ t báo Libération còn ṿ ḷ i chân dung c̣ a ông Kadhafi, trong bài báo mang ṭ a đ̣ « Ṭ ḳ kḥ ng ḅ đ̣ n đ̣ i tác c̣ a pḥ ng Tây ».

Ṇ m đ̣ c quỵ n hành ṭ i cao ṭ năm ṃ i 27 tụ i, đ̣ i tá Kadhafi ṭ ng đóng vai trò ṃ t nhà lãnh đ̣ o kḥ i nghĩa vũ trang cḥ ng cḥ nghĩa đ̣ qụ c trong ṃ t tḥ i gian dài, nḥ ng sau ṣ kị n ngày 11/9 đã ṭ ra « c̣ i tà quy chánh » trên tṛ ng qụ c ṭ . Nhân ṿ t mà c̣ u Ṭ ng tḥ ng Ṃ Ronald Reagan g̣ i là « Ḳ nguy hị m nḥ t tḥ gị i, con chó đ̣ i vùng C̣ n Đông », ṭ năm 2003 ḷ i đ̣ ng ṿ phía Washington trong cụ c chị n cḥ ng kḥ ng ḅ , và là ṃ t đ̣ i tác quan tṛ ng, túi đ̣ y đô la ṭ đ̣ u ḷ a.

Libération nḥ n xét, trong ṣ các nhà đ̣ c tài ̣ Ṛ p ngoi lên nḥ đ̣ o chánh, ông Kadhafi là ng̣ i có c̣ p ḅ c tḥ p nḥ t, đó là cḥ c trung úy. Ông cũng là ng̣ i tṛ nḥ t, khi ṿ a ṃ i 27 tụ i ông đã ḷ t đ̣ đ̣ c vua Idriss khi nhà vua đang ̣ ṇ c ngoài đ̣ lên ṇ m quỵ n. Đây là ṃ t cụ c đ̣ o chánh nḥ nhàng, nḥ ng tị p theo là ṃ t lọ t nḥ ng cụ c tṛ n áp nḥ ng ai dám cḥ ng ḷ i ông ta, hay nghi là ṣ cḥ ng đ̣ i ông.

Kadhafi nhanh chóng ṭ phong mình thành đ̣ i tá, nḥ ng cḥ a bao gị mụ n ṭ ṭ ng ṃ t c̣ p

ḅ c cao ḥ n. Ṃ t năm sau, ông đóng c̣ a hai căn c̣ quân ṣ c̣ a Ṃ và Anh ṭ i Libya, đ̣ i 110.000 ngàn ng̣ i Do Thái đ̣ nh c̣ ṭ i Libya mà không ḥ ḅ i hoàn tài ṣ n, qụ c ḥ u hóa các ngân hàng ; và tṛ thành ṃ t nhân ṿ t ḥ p đ̣ n đ̣ i ṿ i nḥ ng ng̣ i c̣ c ṭ ṿ i cḥ tṛ ng cḥ ng đ̣ qụ c c̣ a ông.

Năm 1973, ông Kadhafi đ̣ x̣ ng lý thuỵ t « Con đ̣ ng tḥ ba » cho nhân lọ i, thay vì chuỵ n đ̣ i qua ḷ i gị a hai đ̣ i c̣ c cḥ nghĩa ṭ ḅ n và cḥ nghĩa xã ḥ i. Ḅ n năm sau, ông tuyên ḅ Libya là ṃ t nhà ṇ c « dân cḥ tṛ c tị p» - không có các đ̣ ng phái chính tṛ , ng̣ i dân tṛ c tị p qụ n lý thông qua các y ban đ̣ a pḥ ng.

Tripoli tṛ thành trung tâm c̣ a ṃ t tḥ gị i tḥ ba mụ n ṇ i ḍ y và cḥ tṛ ng các ṇ c châu Phi liên ḳ t ḷ i. Nḥ ngụ n ḷ i ḍ u ḥ a đ̣ i dào, Kadhafi tài tṛ cho nhị u phong trào du kích trên toàn tḥ gị i, ṭ phong trào IRA ở Ireland cho đ̣ n Sandino ở Nicaragua. Nhà đ̣ c tài thích cḥ p hình chung ṿ i nḥ ng tên kḥ ng ḅ ḅ Interpol truy lùng g̣ t gao nḥ t, và « C̣ quan xụ t kḥ u cách ṃ ng » c̣ a Libya thì chuyên trách ṿ c đào ṭ o ḅ n kḥ ng ḅ .

Ông Kadhafi mụ n Libya tṛ thành tṛ c̣ t c̣ a các ṇ c Ḅ c Phi, nḥ ng o ṭ ng sáp nḥ p ṿ i Tunisia, Syria, Ai C̣ p, Maroc, Sudan tḥ t ḅ i, nên đành quay sang pḥ ng nam và ḷ c đ̣ a đen. Ông tuyên ḅ : « Tôi đi ng̣ bên c̣ nh 4 trị u ng̣ i Libya, tôi tḥ c ḍ y bên c̣ nh 400 trị u ng̣ i châu Phi ». Nḥ ng gị c ṃ tṛ thành ông vua c̣ a châu Phi đen cũng cḥ là o o nḥ .

Sau ṿ ṭ n công vào ṃ t vũ tṛ ng ở Berlin làm cho hai lính Ṃ cḥ t, năm 1986 Ṭ ng tḥ ng Ronald Reagan ra ḷ nh oanh ṭ c dinh tḥ Bab-el-Azizia c̣ a ông Kadhafi làm cho con gái nuôi c̣ a ông này thị t ṃ ng.

Kadhafi đáp tṛ ḅ ng ṃ t lọ t các ṿ kḥ ng ḅ , trong đó có hai ṿ làm ṇ tung chị c máy bay c̣ a Pan Am ở Lockerbie và c̣ a UTA ở Niger, khị n ṭ ng c̣ ng 440 ng̣ i cḥ t. Nhà đ̣ c tài c̣ a ṃ t « Nhà ṇ c côn đ̣ » đã làm ngay chính các ḅ n ḥ u c̣ a ông ta trong tḥ gị i ở Ṛ p cũng pḥ i e ng̣ i, nḥ ḷ n ông xụ t hị n ṭ i ḥ i ngḥ tḥ ng đ̣ nh ở Alger năm 1988, mang đ̣ c ṃ t chị c g̣ ng ở bàn tay ṃ t « đ̣ kḥ i pḥ i ḅ t nḥ ng bàn tay nhụ m máu ».

Nḥ ng sau các ṣ kị n ngày 11/9, và nḥ t là sau cụ c ṭ n công c̣ a quân Ṃ vào Irak, ṣ pḥ i cùng chung ṣ pḥ n ṿ i Saddam Hussein, nhà lãnh đ̣ o đ̣ c tài Libya đã quay ngọ t ḷ i. Kadhafi ng̣ ng tài tṛ cho các phe kḥ ng ḅ và ṇ i ḍ y, ṭ ḅ ý đ̣ nh ṣ m các lọ i vũ khí ḥ y

đi t hàng lo t, trong đó có bom nguyên t, b i th ng cho thân nhân các n n nhân hai v kh ng b máy bay ...

V i dân s ch 6 tri u ng i, Libya i s n xu t ra lo ng đ u l a g p đôi Algeria nên ng i ta không l y gì làm ng c nhiên khi doanh nhân các n c t p n p đ n Tripoli. Libération k t thúc bài vi t v chân dung ông Kadhafi b ng cách nh n m nh, ông ta là k hoang t ng và là m t tên h t i, v i l i tuyên b m i đây v i tu n báo Newsweek : « N u quý v đ a dân Libya lên thiên đàng, thì h s ki n đ y, vì h đã t trên thiên đàng r i ».

Nh ng « ông tr i con » nhà Kadhafi

Libération còn cho bi t, ông Kadhafi có 7 con trai và m t con gái, ngoài ra còn có con gái nuôi đã b ch t trong tr n bom c a M nh đã nói t trên. Trong s b y ng i con trai c a ông, nhi u ng i cũng không ph i tay v a.

Saïf al-Islam, 38 tu i, ng i con trai th hai v a đe đ a « bi n máu », r i sau đó l i lên truy n hình h a h n m t k ho ch c i cách, lâu nay v n đ c xem là ng i k v t ng lai, nhân v t s hai c a ch đ dù không gi m t ch c v chính th c nào. Là m t « tay ch i » r t mê lo i xe hi u Ferrari và loài c p Bengale, Saïf al-Islam mu n bình th ng hóa quan h v i pho ng Tây, và đã đ ng ra th ng lo ng vi c b i th ng cho các hành khách máy bay b kh ng b .

Ng i con trai đ u, Mohamed, làm giàu trong ngành vi n thông, là ch t ch y ban Olympic Libya, s h u m t đ i bóng đá riêng.

Còn Al-Saadi, 37 tu i, cũng r t mê bóng đá, v a là c u th , v a là c đông c a đ i Juventus, Turin. Al-Saadi có l n đã ra l nh cho các c n v b n vào đ i tuy n đ i th , tuy đ i này là c a anh mình, k t qu là ba ng i ch t, trong đó có tr ng tài.

Ng i con trai th t là Mootassem Billah, h c y nh ng ch a bao gi hành ngh , thích là ch huy trong quân đ i h n. Nghi n r u, nóng tính, thô b o và vô k lu t, sau m t l n cãi nhau v i cha, Mootassem Billah đã cho xe tăng t n công vào b n doanh c a ông Kadhafi. B t ng vào tù, sau đó cho sang Ai C p, năm 2007 anh này l i đ c phong làm ch t ch H i đ ng An ninh

Nhà đ̣c tài Kadhafi : T̄ k̄ kh̄ ng b̄ đ̄ n đ̄ i tác c̄ a ph̄ ng Tây

T̄ Gī7843;: Th̄ y My

Th̄7913; Ba, 22 Th̄;ng 2 N̄259;m 2011 09:04

Qū c gia Libya, ph̄ trách đ̄ u tranh ch̄ ng kh̄ ng b̄ !